

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosc/177720,ZOMO-w-Katowicach.html>
2023-03-31, 15:26

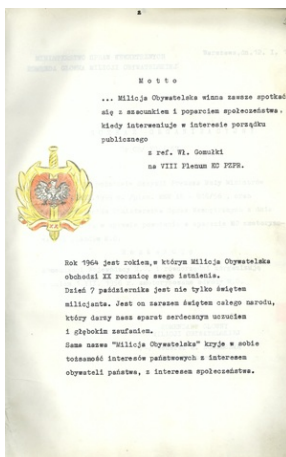
ZOMO w Katowicach

Tematem aktualnej i jeszcze niejednej w przyszłości „Migawki archiwalnej” będzie ZOMO, czyli „bijące serce partii”. Zmotoryzowane Odwoły Milicji Obywatelskiej, bo tak brzmiała pełna nazwa tej formacji, zapisały się jak najgorzej w najnowszej historii Polski. Powołane w grudniu 1956 r. po protestach poznańskich z czerwca tego roku miały w przyszłości likwidować „zbiorowe naruszenia porządku publicznego” i rzeczywiście były używane do brutalnego tłumienia i pacyfikowania manifestacji, demonstracji i innych wystąpień. Na naszym górnośląskim terenie najgłośniejszą i najbardziej krwawą interwencją ZOMO (a dokładnie Plutonu Specjalnego) była pacyfikacja KWK „Wujek” 16 grudnia 1981 r., kiedy jego funkcjonariusze zabili dziewięciu górników.

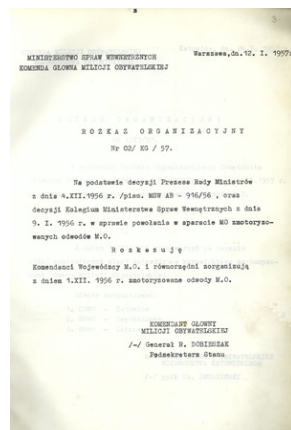
W chwilach wolnych od pałowania obywateli formacja była wykorzystywana do likwidowania skutków klęsk żywiołowych oraz zabezpieczania imprez masowych. Funkcjonariusze ZOMO chętnie chwalili się też uczestnictwem w programie honorowego krwiodawstwa, pomaganiem przy budowie szkół, udziałem w żniwach i czynach społecznych oraz innymi, nie-przemocowymi aktywnościami.

W zasobie Oddziałowego Archiwum IPN w Katowicach znajduje się kilka obszernych (wręcz opasłych), ręcznie pisanych i obficie wypełnionych fotografiami kronik katowickiego oddziału ZOMO. Materiał ten – bardzo wdzięczny – będziemy sukcesywnie udostępniać naszym Czytelnikom. Na początek proponujemy wybór fotografii z pierwszych lat funkcjonowania ZOMO.

(na podstawie IPN Ka 429/114. Artykuł na temat kronik ZOMO ukazał się w półroczniku „Czasopismo” nr 1(17)/2020)

Początek pierwszej kroniki ZOMO.

Rozkaz organizacyjny komendanta głównego MO z 12 stycznia 1957 r. powołujący ZOMO przy komendach wojewódzkich MO.

Funkcjonariusze ZOMO w Katowicach, koniec lat 50-tych XX w.

Spotkanie dzieci funkcjonariuszy z Dziadkiem Mrozem, początek lat 60-tych XX

Spotkanie dzieci funkcjonariuszy z Dziadkiem Mrozem, początek lat 60-tych XX

Spotkanie dzieci
funkcjonariuszy z
Dziadkiem Mrozem,
początek lat 60-tych XX
wieku.

wieku.

wieku.

Podczas zabezpieczenia
imprezy masowej,
przełom lat 50-tych i
60-tych XX wieku. W tle
pl. Feliksa
Dzierżyńskiego w
Katowicach (dziś Plac
Sejmu Śląskiego).

Orkiestra dęta
katowickiego ZOMO,
przełom lat 50-tych i
60-tych XX wieku. Czy
ktoś z Czytelników
rozpozna ten
fragment ulicy w
Katowicach?